ДЕТСКА ГРАДИНА
„ДЕТСКИ РАЙ” – ВЕЛИНГРАД
гр. Велинград, ул. „Гео Милев” №6, тел./факс 0359 5 16 68
e-mail: cdgd.rai_vd@abv.bg, www.detskirai.velingrad.org

УТВЪРЖДАВАМ:
Атанаска Стоянова
Директор на ДГ “Детски рай“

ПРОГРАМНА СИСТЕМА
НА
ДЕТСКА ГРАДИНА № 5 „ДЕТСКИ РАЙ“ –
ВЕЛИНГРАД

2025/2026

Концепция за образователната политика на детската градина:

Програмната система е създадена в името на детето, в помощ на учителя и в подкрепа на родителя.

Програмната система подпомага учителя, за да осигури условия за пълноценно детско развитие, така че:

- *Детето да е спокойно, щастливо, уверено и успешно да навлиза в света, чрез игри, познание, радост и творчеството.*
- *Учителят уверено и с удовлетворение да постига по-добри резултати в ежедневната си работа с децата и родителите.*
- *Родителят да „израства" заедно с детето си, като го подкрепя в развитието, подпомага разгръщането на неговия потенциал.*
- *Родителят и учителят имат споделени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество в името на детето.*

Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето.

При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите по Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищно образование.

Детската градина осигурява игрова дейност във всички видове организация на предучилищното образование през учебното и неучебното време.

Подходи на педагогическо взаимодействие:

1. Личностен и индивидуален подход към всяко дете.
2. Ситуационен, комплексен и интегрален подход.
3. Реалистичен
4. Конструктивен
5. Креативност и успеваемост

Форми на педагогическо взаимодействие:

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основна форма и в допълнителни форми. Формите на педагогическото взаимодействие се организират в съответствие с прилаганата в детската градина програмна система при зачитане на потребностите и интересите на децата.

***Основната** форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират само в учебното време (15 септември – 31 май) и осигуряват постигането на компетентностите, като очаквани резултати.*

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение.

Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

*Чрез **допълнителните** форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления.*

Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата. Провеждат се в сутрешния и следобеден режимен момент както в учебно, така и в неучебно време.

Наименование: самостоятелни дейности по избор на детето, дейности, организирани от детския учител.

- *Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;*
- *Дейности, организирани от детския учител – утринно раздвижване, различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда и др.*

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН ЗА **ПЪРВА** ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Часови интервал	**В учебно време (15 септември – 31 май)**	**В неучебно време (1 юни – 14 септември)**
	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	**Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие**
7.00-7.30	Прием на децата в дежурната група	
7.30-8.40	Прием на децата, дейности по избор на детето, сутрешно раздвижване	Прием на децата, дейности по избор на детето, сутрешно раздвижване
8.40-9.10	Подготовка за сутрешна закуска и закуска	Подготовка за сутрешна закуска и закуска
9.10-9.25	Педагогическа ситуация	Игри, дейност по интереси, разходки и други ДФ
9.25-9.40	Подвижни игри	Подвижни игри
9.40-9.55	Педагогическа ситуация	Игри, дейност по интереси, разходки и други ДФ
9.55-10.10	Подкрепителна закуска	Подкрепителна закуска
10.10-10.25	Подвижни игри	Игри, дейност по интереси, разходки и други ДФ
10.25-12.00	Допълнителни форми – игри на открито, сюжетни игри	Допълнителни форми – игри на открито, сюжетни игри
12.00-13.00	Обяд, подготовка за следобедна почивка	Обяд, подготовка за следобедна почивка
13.00-15.15	Почивка, включително следобеден сън	Почивка, включително следобеден сън
15.15-15.30	Следобедно раздвижване	Следобедно раздвижване
15.30-15.45	Педагогически ситуации, педагогически дейности които не са дейност на ДГ	ДФ на педагогическо взаимодействие
15.45-16.10	Подкрепителна закуска	Подкрепителна закуска
16.10-18.00	Допълнителни дейности организирани от учителя, дейности по избор на детето, изпращане на децата	Допълнителни дейности организирани от учителя, дейности по избор на детето, изпращане на децата
18.00-18.30	Допълнителни дейности организирани от учителя на дежурната група	

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН ЗА **ВТОРА** ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Часови интервал	**В учебно време (15 септември – 31 май)**	**В неучебно време (1 юни – 14 септември)**
	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	**Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие**
7.00-7.30	Прием на децата в дежурната група	
7.30-8.40	Прием на децата, дейности по избор на детето, сутрешно раздвижване	Прием на децата, дейности по избор на детето, сутрешно раздвижване
8.40-9.10	Сутрешна закуска	Сутрешна закуска
9.10-9.30	Педагогическа ситуация	Игри,дейност по интереси, разходки и др.ДФ
9.30-9.50	Подвижни игри	Игри,дейност по интереси, радходки и др.ДФ
9,50-10,10	Педагогическа ситуация	Игри,дейност по интереси, разходки и др.ДФ
10.10-10.25	Подкрепителна закуска	Подкрепителна закуска
10.15-10,30	Подвижни игри	Игри, дейност по интереси, разходки и други ДФ
10,30-10,50	Педагогическа ситуация	Игри, дейност по интереси, разходки и други ДФ
10,50-12,00	Допълнителни форми – игри на открито, сюжетни игри	Игри, дейност по интереси, разходки и други ДФ
12.00-12.40	Подготовка за обяд, обяд, подготовка за следобедна почивка	Подготовка за обяд, обяд, подготовка за следобедна почивка
12.40-15.00	Почивка, включително следобеден сън	Почивка, включително следобеден сън
15.00-15.30	Тоалет, следобедно раздвижване	Следобедно раздвижване
15.30-15.50	Педагогически ситуации, педагогически дейности които не са дейност на ДГ	ДФ на педагогическо взаимодействие
15.50-16.10	Подкрепителна закуска	Подкрепителна закуска
16.10-18.00	Допълнителни дейности организирани от учителя, дейности по избор на детето, изпращане на децата	Допълнителни дейности организирани от учителя, дейности по избор на детето, изпращане на децата
18.00-18.30	Допълнителни дейности организирани от учителя на дежурната група	

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН ЗА **ТРЕТА** ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Часови интервал	**В учебно време (15 септември – 31 май)**	**В неучебно време (1 юни – 14 септември)**
	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	**Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие**
7.00-7.30	Дежурен учител на сборна група	
7.30-8.40	Прием, дейност по интереси, сутрешно раздвижване	Прием, дейност по интереси, сутрешно раздвижване
8.40-9.00	Сутрешна закуска	Сутрешна закуска
9.00-9.30	Педагогическа ситуация	Педагогическа ситуация
9.30-9.40	Подвижни игри, МПИ	Подвижни игри, МПИ
9.40-10.10	Педагогическа ситуация	Дейност по избор на децата , дейности организирани от детския учител
10.10-10.25	Подкрепителна закуска	Подкрепителна закуска
10.25-10.35	Подвижни игри, МПИ	Подвижни игри,МПИ
10.35-11.05	Педагогическа ситуация	Игри, д-ст по интереси, разходки и други ДФ
11.05-12.30	ДФ, игри на открито, СИ , индивидуални занимания, свободни занимания по интереси	ДФ, игри на открито, СИ , индивидуални занимания, свободни занимания по интереси
12.30- 13.00	Обяд, подготовка за следобедна почивка	Обяд , подготовка за следобедна почивка
12.50- 15.10	Почивка , следобеден сън	Почивка , следобеден сън
15.10-15.20	Следобедно раздвижване	Следобедно раздвижване
15.20- 15.50	Педагогически ситуации, педагогически дейности, които не са д-сти на ДГ	Педагогически ситуации, педагогически дейности, които не са д-сти на ДГ
15.50- 16.15	Подкрепителна закуска	Подкрепителна закуска
16.15.18.00	Допълнителни дейности, организирани от учителя, дейности по избор на детето	Допълнителни дейности, организирани от учителя, дейности по избор на детето
18.00-18.30	Допълнителни дийности огранизирани от учителя на дежурната группа	

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН ЗА **ЧЕТВЪРТА** ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Часови интервал	**В учебно време (15 септември – 31 май)**	**В неучебно време (1 юни – 14 септември)**
	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	**Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие**
7.00-7.30	Прием на децата в дежурната група	
7.30-8.40	Прием на децата, дейности по избор на детето, сутрешно раздвижване	Прием на децата, дейности по избор на детето, сутрешно раздвижване
8.40-9.00	Сутрешна закуска	Сутрешна закуска
9.00-9.30	Педагогическа ситуация	Игри, дейност по интереси, разходки и други ДФ
9.30-9.40	Подвижни игри/Музикално-подвижни игри/	Подвижни игри/Музикално-подвижни игри/
9.40-10.10	Педагогическа ситуация	Дейности по избор на децата, дейности, организирани от детския учител
10.10-10.25	Подкрепителна закуска	Подкрепителна закуска
10.25-10.35	Подвижни игри/МПИ/	Подвижни игри/МПИ/
10.35-11.05	Педагогическа ситуация	Игри, дейност по интереси, разходки и други ДФ
11.05-12.30	Допълнителни форми – игри на открито, сюжетни игри, индивидуални занимания с деца, свободни занимания по интереси	Допълнителни форми – игри на открито, сюжетни игри, индивидуални занимания с деца, свободни занимания по интереси
12.30-13.00	Обяд, подготовка за следобедна почивка	Обяд, подготовка за следобедна почивка
13.00-15.00	Почивка, включително следобеден сън	Почивка, включително следобеден сън
15.00-15.15	Следобедно раздвижване	Следобедно раздвижване
15.15-15.45	Педагогически ситуации/ОФ и ДФ/, педагогически дейности, които не са дейност на ДГ	ДФ на педагогическо взаимодействие, игри /в занималнята или на двора, в зависимост от времето/, свободни занимания по интереси, индивидуални занимания с отделни деца
15.45-16.10	Подкрепителна закуска	Подкрепителна закуска
16.10-18.00	Допълнителни дейности организирани от учителя, дейности по избор на детето, изпращане на децата	Допълнителни дейности организирани от учителя, дейности по избор на детето, изпращане на децата
18.00-18.30	Допълнителни дейности организирани от учителя на дежурната група	

Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие по образователни направления и възрастови групи:

Образователни направления	първа възрастова група	втора възрастова група	трета възрастова група	четвърта възрастова група
Български език и литература	1+1	2+1	2+1	3+1
Математика	1+1	1+1	2+1	3+1
Околен свят	1+1	2+1	2+1	2+1
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Конструиране и технологии	1+1	1+1	2+1	2+1
Физическа култура	3	3	3	3
общ брой педагогически ситуации	**11+4**	**13+4**	**15+4**	**17+3**

Посоченият брой на педагогическите ситуации за всяка възрастова група (посочени в черно) е минималният, регламентиран в Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищно образование.

Максималният брой на педагогическите ситуации може да надвишава минималния общ брой с 5 педагогически ситуации (посочени в червено) .

Времетраене на ситуацията – Продължителността на една педагогическа ситуация ситуациите, зависимост от възрастта на децата и варира:

- *от 15 до 20 минути – за първа и за втора възрастова група*
- *от 20 до 30 минути – за трета и за четвърта възрастова група*

Учебното съдържание по тематична област „БДП“ се провежда като педагогически ситуации по ОН „Околен свят“ и ОН „Конструиране и технологии“ с брой:

Тематична област	първа възрастова група	втора възрастова група	трета възрастова група	четвърта възрастова група
БДП	5	5	6	7

Седмично разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие по образователни направления и възрастови групи

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение.

Първа смесена възрастова група

ден от седмицата	понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък
педагогическа ситуация – образователно направление сутрин	1. Български и литература 2.Изобразително изкуство	1.Околен свят 2. Музика	1.Български и литература 2.Физическа култура	1. Математика 2. Музика	1.Конструиране и технологии 2. Физическа култура
ПС – ОН след обяд	1.Физическа култура	1.Български и литература	1. Околен свят	1.Изобразително изкуство	

Втора възрастова група

ден от седмицата	понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък
педагогическа ситуация – образователно направление сутрин	1.Околен свят 2.Изобразително изкуство	1.Музика 2.Български и литература	1. Математика 2.Физическа култура	1.Музика 2.Български и литература	1.Конструиране и технологии 2.Физическа култура
ПС – ОН след обяд	1.Физическа култура	1.Изобразително изкуство	1.Допълнителни форми	1.Околен свят	1.Допълнителни форми

Трета подготвителна възрастова група

ден от седмицата	понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък

педагогическа ситуация – образователно направление сутрин	1.Околен свят 2.Физическа култура 3.Конструиране и технологии	1.Български и литература 2.Музика 3.Математика	1.Математика 2.Физическа култура 3.Български и литература	1.Български и литература 2.Музика 3.Математика	1.Конструиране и технологии 2.Физическа култура 3.Изобразително изкуство
ПС – ОН след обяд	1.Изобразително изкуство	1.Български и литература 2.Конструиране и технологии	1.Околен свят 2.Математика	1. Околен свят 2.Изобразително изкуство	1.Изобразително изкуство

Четвърта подготвителна възрастова група

ден от седмицата	понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък
педагогическа ситуация – образователно направление сутрин	1. Околен свят 2.Физическа култура 3.Конструиране и технологии	1.Български и литература 2.Музика 3.Математика	1.Математик 2.Физическа култура 3.Български и литература	1.Български и литература 2.Музика 3.Математика	1.Конструиране и технологии 2. Физическа култура 3.Изобразително изкуство
ПС – ОН след обяд	1.Изобразително изкуство	1.Български и литература 2.Конструиране и технологии	1.Околен свят 2.Математика	1 Околен свят 2.Изобразително изкуство	1.Изобразително изкуство

Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

Тематично разпределение за всяка възрастова група

Тематичното разпределение осигурява ритмично и балансирано разпределение на съдържанието по образователни направления и включва темите за постигане на

отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите на проследяване на постиженията на децата.

Тематичното разпределение се разработва като се отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда. Приложение 1.

Методи и форми за проследяване на постиженията на децата

Текущи: наблюдение, беседа, дискусия, игра – ролева, дидактична, драматизация, музикална, спортно-подготвителна

Периодични: в началото и в края на учебното време: наблюдение, разговор, беседа, дидактични игри, експериментиране, казус, тест, контролно изпълнение на физически упражнения.

Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Механизмът има за цел да регламентира конкретните задължения за координирани действия между всички ангажирани субекти в процеса на предучилищното образование за осигуряване на качествено предучилищното образование за всяко дете.

Задачи:

- *Да обедини съществуващите и да открива нови ресурси за ефективно взаимодействие между участниците.*
- *Да регламентира техните права и задължения.*
- *Да определи формите и подходите на сътрудничеството.*
- *Да изясни възможностите за управление и контрол на процеса.*

Според чл. 2, ал. 2 от ЗПУО: Участниците в образователния процес са децата, учениците, учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и родителите.

Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на детската градина, има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност.

Сътрудничеството с родителите се постига на две нива:

- на ниво групата – във форма на родителски актив
- на ниво детската градина – във форма на Настоятелство и Обществен съвет.

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа.

Индивидуални форми на сътрудничество:

Индивидуален разговор (среща) между детския учител и родителя.

Кога се провеждат?

По договаряне между учителя и родителя. Детският учител би трябвало да предложи време в което няма деца в групата(сутрешните часове; или късния след обяд) или в групата е осигурено присъствие на друго лице от детската градина. По този начин детският учител не нарушава правата на децата и своите задължения по длъжностната характеристика, Правилника за вътрешния ред, а осигурява защитеност на децата в групата.

Срещата може да се проведе преди началото на учебната година (през летния период) и/или в начало на месец септември. по време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да поговорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина. От друга страна учителят на групата запознава родителя с правилника на градината и правилата в групата, както и с неговите родителски задължения.

Видове разговори: Във връзка с тяхната цел, могат да бъдат:

Първоначален и опознавателен разговор – с цел запознаване на детския учител с родителя и детето. Срещата може да се проведете преди началото на учебната година или в нейното начало (м. септември). На тази първа среща родителите могат да запознават учителя с особеностите на тяхното дете, за своите очаквания – какво ще се случи с детето им в детската група. От друга страна учителят ги запознава с правилата в групата, в детската градина и с техните родителски задължения.

Информативни разговори – с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование. Провеждат се в началото и края на учебната година.

Рутинни разговори с цел информиране на родителя за промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване на умения по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

Индивидуална консултация

Кога се провеждат?

По инициатива на учителя или по инициатива на родителя.

По инициатива на учителя

Ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, той трябва да обясни това на родителите. Да подскаже варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете.

По инициатива на родителя

Когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо детският учител да насочи родителя към специалист или самият той да насочи родителят към работещи стратегии.

Други индивидуални форми:

Видове съобщения

Устните съобщения – телефонно обаждане, скайп разговор;

Писмените съобщение - е-майл, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук на групата.

Кога се използват?

В зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, екскурзии и др., събития в детската гадина или извън нея, могат да възникнат ситуации в които учителят да използва бързи форми на съобщения.

За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя – се използват писмени съобщения.

Групови форми на сътрудничество с родителите

Родителската среща – традиционната и най-популярна групова форма

Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина. Сътрудничеството с всички родители се постига през няколко канала:

В началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която представя обосновката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата. Избира се родителският актив. Определят се неговите функции, работните отношения и начин на комуникация с екипа на групата.

Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите. В съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични, съобразени с актуални за възрастта – „горещи" и доминиращи теми, във връзка възрастовите особености на детското развитие и съответни поведенчески реакции на детето и да децата в групата.

Групи за подкрепа на родители – съвременна форма за групова подкрепа

Защо е необходима група и за родителя?

В групата родителят получава формална подкрепа от останалите родители, по въпроси които не може самостоятелно да реши и търси допълнителна емоционална подкрепа и информация.

Чрез групата родителят има възможност да преживява чувството на увереност, защитеност и равнопоставеност.

<u>Видове групи за подкрепа на родителите:</u>

- *<u>група на родителите, които имат еднакви проблеми относно детското развитие;</u>*
- *<u>група на родителите, които имат еднакви вярвания и модели на възпитание;</u>*
- *<u>група родители, които имат нужда от развиване на своите умения като родители;</u>*
- *<u>група родители на надарени деца;</u>*
- *<u>група на татковците и др.</u>*

Тренинг с родители

Тренингът е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогичното общуване между лектора (учителя) и участващите в тренинга (родителите).

Опитът показва, че лекционната форма в нейния монологичен вариант може да повиши информираността на родителите по различни въпроси, но не предизвиква достатъчно мощен заряд, който да инициира, стимулира и регулира краткосрочна интензивна личностна промяна, така както се постига чрез тренинга. Родителите – участници в тренинга, могат да осъзнаят, да „разчупят" традиционните си убеждения и вярвания за домашното възпитание и взаимоотношенията между родители-деца, между хората; да овладеят нови социални умения, да променят ценностната си ориентация и да се обогатят с нови психолого-педагогически знания.

Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания.

Във всяка група на детската градина се изработват планове за съвместни инициативи с родителите. Най-често това са различните празници и тържества, в които родителите ще вземат участие. Необходимо е на родителите да им се предостави възможност да участват, както в съставянето на плана, така и при неговата подготовка и реализация. По този начин ще могат да се включат по-голяма част от родители, според техните индивидуални нагласи, способности (организаторски, изпълнителски, музикални, кулинарни, естетически и др.), и възможности (финансови или чрез труд).

Родителите могат да участват и в образователния процес провеждан в детската градина – чрез включването им в основната форма на работа на детския педагог-ситуацията. Всеки родител от групата е ценен с неговата личност и професионална реализация.

В зависимост от целта на ситуацията, може да се покани родител, който има съответната професия или професионални компетентности по изучаваната тема.

Чрез словесен разказ, презентация или демонстрация по дадена тема близка до образователното съдържание, или чрез посещение на неговата месторабота – децата по-лесно могат да възприемат и осмислят интегрираните знания от съответните направления.

Значението на включването на родителя има тристранен характер:

- за детето – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;
- за родителя – който може да види детето си в различна от ежедневието ситуация; да общува с другите деца от групата и по този начин да обогати своите родителски умения.
- за детските учители в групата – за успешното постигането на целта на социализация, възпитание и образование на детето, чрез подкрепата получена от родителите.

Други форми за комуникация детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма; правилата в групата; предстоящи празници, важни събития в детската градина; статии или материали във връзка с детското развитие; новини от живота в детската градина; продукти от дейността на децата (рисунки, работни листове, снимки) и др.:

- Сайт на детската градина
- Информационни табла за родителя
- Фейсбук страница на ДГ

Сътрудничество между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

- индивидуални консултации;
- групови срещи; лектории;
- съвместни празници;
- клубове

Проследяване на резултатите от предучилищното образование – същност, методи и форми

Същност на процеса

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определят от учителя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: *български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.*

В подготвителните групи за училище (5–7-години) акцентът при проследяване на резултатите е необходимо да се проследи цялостно развитие на детската личност; придобиването на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешно преминаване на детето към училищно образование.

Периодичност на проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на резултатите от постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и края на учебната годината.

За децата в първа група – в началото на учебната година се провежда обследване, чрез наблюдение на *показателите за ранно детско развитие*: здраве, физическо и двигателно развитие; езиково, познавателно, социално и емоционално развитие; активност, игра и учене.

Показателите за проследяване на резултатите

Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления (български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; и физическа култура), като се акцентира и върху показатели свързани със социалното и емоционално развитие.

Описание на резултатите от предучилищното образование

Информация за детската градина

Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата. За целта в детската градина се приеме единна, обща за всички групи матрица за описване на индивидуалните резултати на децата в групата. Очертават се различните умения на детето по отделните направления на три нива: *справя се самостоятелно, справя се с насочващи въпроси и справя се помощ от учителя или друг специалист*. По този начин най-ясно ще се диференцират постиженията на детето между първото и второ проследяване на резултатите.

Матрица за описване на индивидуалните резултати на децата:

В началото на учебната година	В края на учебната година
Справя *се самостоятелно* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: …… Справя се *с насочващи въпроси* при решаване на познавателни задачи по образователни направления: …… Справя се с *помощ от учителя* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: ……	Справя *се самостоятелно* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: …… Справя се *с насочващи въпроси* при решаване на познавателни задачи по образователни направления: …… Справя се с *помощ от учителя* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: ……

Информация за родителя

Родителите се информират от учителите в групата за индивидуалните резултати на детето. В съдържателно отношение информацията, която получават те е позитивна, обективна и насочваща чрез развиващата програма за по-нататъшната индивидуална работа с детето. Предложената развиваща програма има роля на целенасочено възпитателно взаимодействие към детето, което благоприятства, улеснява, компенсаторното и/или превантивно развитие на детето в съответната област и образователни направления.

Стъпки за информация на родителя:

- Запознаване с постиженията на детето *към момента* на проследяването на резултатите, т.е. акцент върху силните страни на детето.
- Запознаване с трудностите на детето *към момента* на проследяването на резултатите; т.е. тези страни, които са в процес на развитие и изразени по-слабо;
- Напомняне за постепенното развитие на индивидуалността на детето и неговия потенциал, поради което не се сравнява с другите деца;
- Очертаване на перспективата на детското развитие, необходимостта от развиваща програма и предложението за такава, с оглед създаване на условия за ефективна среда за по-нататъшното детско развитие.
- При запознаване с резултатите учителят подхожда обективно, професионално, етично и толерантно към родителя. (*Приложение №2*)

Приложението се попълва по същата матрица в която са отразени резултатите на детето в дневника.

Образователни направления	**Постижения на детето**
Български език и литература.	Х. се справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да ……..*с помощ от учителя* при……..
Математика	Х. се справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да ……..*с помощ от учителя* при……..
Околен свят	Х. се справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да ……..*с помощ от учителя* при……..
Изобразително изкуство.	Х. се справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да ……..*с помощ от учителя* при……..
Музика	Х. се справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да ……..*с помощ от учителя* при……..
Конструиране и технологии	Х. се справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да ……..*с помощ от учителя* при……..
Физическа култура	Х. се справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да ……..*с помощ от учителя* при…….

Следващи стъпки за развитие на детето в ДГ и у дома.	Необходима е подкрепа на родителите за развитие на …… Наложителна е консултация с логопед или друг специалист……

Коментар на родителя:
.....
.....……
…….

Запознат с резултатите:

Подпис на учителите: Подпис на родителя:

Организация на проследяването

Проследяване на резултатите от предучилищното образование се провежда в началото (втората и третата учебна седмица) и края на учебната година (14 дни).

За настоящата 2023-2024 учебна година се използват задачите публикувани за диагностична процедура в книгите на ИЗДАТЕЛСТВО БИТ И ТЕХНИКА за всички групи и „Стандартизиран тест за диагностика на готовността на децата за у-ще“ – за четвърта група.

Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

Наблюдение

Основният метод за проследяване на постиженията на децата е включеното наблюдение. То е процес от целенасочено наблюдение на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти, в различни среди, по време на ежедневните занимания в продължение на цялата учебна година.

Наблюдението е един от многото начини за събиране на информация относно функционирането на децата като цяло. Най-ефективно и информативно е наблюдението на детето в неговата естествената среда, която включва – неговият дом и детската група в които всяко дете се развива. Тази среда предоставя на детето широки възможности за ежедневна изява и проява на различните му знания, способности, начини на поведение, както и на неговите затруднения.

Детската градина е „сцената”, на която децата играят и проявяват своите чувства, емоционални реакции, двигателни и езикови способности, творческа дейност, отношението към другите деца в групата и по този начин изразяват своите типични черти от характера си.

Наблюдението на детето в естествената му среда има много предимства за него: детето се намира в позната и защитена среда, в която е адаптирано и привикнало да се занимава с ежедневни дейности. Чувства се свободно, сигурно и значимо в резултат на което може да разкрие (пред наблюдаващия, своите силни страни, знания и умения, наред с ограниченията си и затрудненията си. Събраната информация от наблюденията служи за основа при тълкуването на резултатите от развитието и извеждането на съответни изводи и насоки следващия възрастов период.

Цели на наблюдението:

С помощта на информацията, получена чрез наблюдението детската учителка постига следните цели:

- Опознава индивидуално развитие на децата чрез установяване на техните характерни възрастови и индивидуални особености: нужди, способности, обноски, ограничения и затруднения;
- Планира индивидуална програма за развитие на детето през учебната година, която е насочена към детския потенциал и затруднения;
- Проследява настъпилите промени при децата през учебната годината;
- Периодично уведомява родителите за функционирането на детето в детската градина.

Видове наблюдения:

Детският учител участва в дейността на детето на различни нива – от ниво на *не-участник* в наблюдението; до *пряк участник* в него.

Наблюдение, в което учителят не участва. Задачата при този вид наблюдение е учителят само и единствено да *наблюдава и проучва* автентичността на детето в обичайните естествени условия и действия в детската група, без да се включва в разговор с него или да се намесва по някакъв начин в ситуацията/играта/общуването, който би могъл да повлияе върху неговото поведение.

Познавателна задача

Задачите, които са използвани за установяване на резултатите по седемте образователни направления през учебната година са два вида:

- Задачите със структуриран отговор, които се използват за проследяване на възприемането на *знанията,* тяхното *разбиране* и *приложение*то им. Смята се, че този вид задачи имат по-висока степен на обективност, което от своя страна допринася за надеждността на измерването на резултатите от развитието.
- Задачи със свободен отвор се използват при установяване на ***изпълнителски умения*** – пеене, свирене, рисуване, моделиране, конструиране – при които се проследява тяхното изпълнение и анализира крайният резултат, който във всички случаи ще бъде уникален за всяко дете.

Продукти от дейността на децата

По време на цялостния престой на детето в детската градина, чрез активното му участие в различни видове дейности, то създава различни по характер продукти (фантастични разкази, игри, рисунки, апликации, конструктивни и хартиени модели, пластилинови фигури и форми, и др.). Част от тези произведения се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето, други – чрез видео и снимки и поставени в портфолиото Те имат изключителна стойност при проследяване на резултатите от образователния процес, документирайки развитието, креативността и успеваемостта на детето.

Социометрични методи

Всяка детска група има свой специфичен облик, който е повлиян от взаимоотношенията между децата вътре в групата и от подходите на детските учители. Социометрията описва и анализира социалните взаимоотношения и структура в групи с помощта на социограма или социоматрица.

При определени случаи, според учителите, този метод успешно може да се използва.

Форми за проследяване на постиженията.

Портфолио

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие от първа възрастова

група и продължава до края на подготвителна група и отразява развитието на детето, като процес.

Цел: Хронологично и автентично проследяване на резултатите от социализацията, възпитанието и обучението на детето в детската градина.

Принципи*:* При създаване на портфолиото учителят съблюдава следните:

- Личностен и индивидуален подход
- Автентичност
- Хронологичност
- Активност
- Интерактивност и комуникация
- Прозрачност
- Креативност и успеваемост

Основни ***характеристики*** на детското портфолио*:*

- Да се анализират, обобщят и систематизират резултатите от дейностите на детето.
- Да се оценят обективно детските постижения.
- Да се уважи и стимулира неповторимостта у всяко дете.
- Да се планира по-нататъшната програма за личностното развитие на детето.

В детската градина ще се ползва **хартиено портфолио.**

Съдържание: В портфолиото се включва всичко, което показва *хронологично* уникалността и индивидуалността в развитието на детето; резултати от постиженията по седемте образователни направления: български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

Портфолиото е набор от подбрани и подредени материали, снимки (на предмети, продукти от различните дейности – моделиране, конструиране, игри и т.н.); резултати от дидактични задачи; участие в тържества (снимки и дискове); протоколи от наблюдение; чек листове, които отразяват постигнатите конкретни резултати в развитието и обучението. В детското портфолио се поставят грамоти и отличия, получени от участия в състезания и конкурси.

Информацията и материалите се подреждат в следните три раздела на портфолиото:

Първи раздел: Обща информация за детето

- Представянето на детето, включва следната примерна информация:
- Календарна възраст на която детето постъпва в детската градина. Семейството и семейна среда.
- Особености при адаптация към нови условия; Как е преминал процесът на адаптиране към детската градина и живота в групата.
- Особености, напредък и затруднения в областите: здравното, физическото и двигателно развитие; социално, емоционално, познавателно, езиково и комуникативно развитие.
- Особености, успехи и затруднения при учене, игри и активности.
- Изявени интереси и способности.
- Приятели, занимания и игри и др.
- Дейности и интереси извън детската градина.

Описание индивидуалността на детето:

Ако учителят не разполага с информация, не е необходимо да я описва. Описанието е автентичен разказ на детето, в който е включено само това, което учителят е регистрирал чрез обективни научни методи.

Втори раздел: Резултатите от постиженията на детето в процеса на социализация, възпитание и обучение на детето в детската градина.

Трети раздел: Обобщение за готовността на детето за училище. Препоръки за насърчаване и мотивиране на детето за дейности стимулиращи личностното, емоционално и социално развитие.

Представянето на всички материали е хронологично, от първа до подготвителна група за училище.

Към всеки раздел може да има приложение в което да се добавят: материали, доказателства отзиви и оценки (от ръководители на допълнителните дейности, провеждани в детската градина, колеги от други групи), грамоти и отличия и др.

Всички събрани материали в портфолиото трябва да бъдат датирани и подписани от учителите в групата.

Външно оформяне на портфолиото: В индивидуална папка се поставя съдържанието на портфолиото. Всеки раздел на портфолиото се поставя в отделен пластмасов джоб или плик – в който се събират съответните материали. За по-красиво оформление, всеки раздел – може да бъда в различен цвят. По този начин по-лесно ще се откриват отделните раздели. В трета и четвърта подготвителни групи е желателно детето да участва във външното оформление на своето портфолио. Може да нарисува или направи колаж на тема: „Автопортрета", „Моята група", „Моето семейство", „Любимите ми герои" и т.н.

***Изискванията към учителя при събиране и създаване на детското портфолио*:**

- Да прояви обективност при събиране и рецензиране на материалите в портфолиото.
- Да включва всичко, което смята, че е полезно и необходимо за детето, за да уважи неговата личност, достойнство.
- Да открива промяната и динамиката в развитието на детето чрез получените резултати.
- Да открива потенциала на детето.
- Да разпознава затрудненията на детето.
- Да насърчава детето и родителите в процеса на промяна на детското развитие.

В края на предучилищното образование портфолиото се предава на родителите. С оглед индивидуалните особености в развитието и постижения на детето в предучилищна възраст, които са отразени в неговото портфолио – е желателно родителят да запознае началния учител с портфолиото на детето си. По този начин се осигурява приемственост и продължаващо взаимодействие между родителите и новата образователна институция – училището.

Установяване на готовност на детето за училище.

Готовността на детето за училище се отчита чрез „Стандартизиран тест за диагностика на готовността на децата за училище".

Отчитането на показателите за установяване на училищна готовност се извършва чрез двете форми – портфолио и протоколи за наблюдение.

Установяването на училищна готовност се извършва 14-дневен срок преди края на учебното време. Резултати есе вписват в удостоверение издадено от детската градина.

Резултатите за родителя се оформят в самостоятелна бланка за информация за резултатите от предучилищното образование (*Прил. №3)*

Прил. №3

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГОТОВНОСТТА НА ДЕТЕТО ЗА УЧИЛИЩЕ

…….....……
/Име и фамилия на детето/

…… ……..
…….. /Родител/член на семейството/
/Учители в групата/

Проследяването на постиженията на детето за периода: от ……20… г. …..……20...г.

Области на развитие	**Мнение на учителите**
Физическо развитие	Справя се самостоятелно ..... Справя се с насочващи въпроси ..... Справя се с помощ от учителя .....
Фина моторика	
Езиково развитие: фонематичен слух	
Елементарни понятия	
Количествени представи	
Откриване на образци	
Следващи стъпки през летния период у дома за подкрепа на личностното развитие на бъдещия ученик	

Коментар на родителя:
.....
.....……
…….

Запознат с резултатите:

Подпис на учителите: Подпис на родителя:

Атанаска Стоянова
Директор на ДГ „Детски рай“

Прил. 2

Образователни направления	**Постижения на детето** **…….** *(трите имена)*
Български език и литература.	Справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да …….. *с помощ от учителя* при……..
Математика	Справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да …….. *с помощ от учителя* при……..
Околен свят	Справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да …….. *с помощ от учителя* при……..
Изобразително изкуство.	Справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да …….. *с помощ от учителя* при……..
Музика	Справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да …….. *с помощ от учителя* при……..
Конструиране и технологии	Справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да …….. *с помощ от учителя* при……..
Физическа култура	Справя *самостоятелно* със задачи от ядро……; *с насочващи* въпроси, когато трябва да …….. *с помощ от учителя* при…….
Следващи стъпки за развитие на детето в ДГ и у дома.	Необходима е подкрепа на родителите за развитие на …… …… Наложителна е консултация с логопед или друг специалист …… ……..

Коментар на родителя:
.....
.....……
…….

Учителите:

…….. -……..

…….. - ……..
(имена)

Запознат с резултатите:
(*Подпис на родителя)*

(подпис)

Прил. 1

Имена на детето	**В началото на учебната година 202.../202… г.**	**В края на учебната година 202…/202… г.**
……	Справя *се самостоятелно* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: …… Справя се *с насочващи въпроси* при решаване на познавателни задачи по образователни направления: …… Справя се с *помощ от учителя* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: ……	Справя *се самостоятелно* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: …… Справя се *с насочващи въпроси* при решаване на познавателни задачи по образователни направления: …… Справя се с *помощ от учителя* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: ……
…….. ……..	Справя *се самостоятелно* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: …… Справя се *с насочващи въпроси* при решаване на познавателни задачи по образователни направления: …… Справя се с *помощ от учителя* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: ……	Справя *се самостоятелно* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: …… Справя се *с насочващи въпроси* при решаване на познавателни задачи по образователни направления: …… Справя се с *помощ от учителя* при решаване на познавателни задачи по образователните направления: ……
…… ……	……	…… ……

Учителите:

…….. -……..

…….. - ……..
(имена) *(подпис)*

АТАНАСКА СТОЯНОВА
Директор на ДГ „Детски рай“ - Велинград